

diplomatiska sändebud. Dessa mål kunde (R. F. § 11) beredas på sätt konungen funne lämpligast och skulle ej såsom vanliga regeringsärenden föredragas och avgöras i vanligt statsråd utan i s. k. ministeriell konselj, bestående blott av utrikesministern (ord. föredragande) och ett annat statsråd (före 1840 i regel hovkanslern), men 1885 ändrades detta därhän, att utrikesministern skulle bereda m. och att konseljen om dessa skulle utom föredraganden (helst utrikesministern) bestå av två statsråd, av vilka statsministern, om han ej själv var utrikesminister, skulle vara det ena — alltid i förbundsfrågor och annars, när han var förhindrad (§§ 11 och 12). Då Norges grundlov (§ 28) ej innehöll något annat om de »norske diplomatiske sager», än att de voro undantagna från behandling i samlat statsråd, och Rikssakten av 1815 (§ 7) tydligen för dem förutsatte svensk föredragande, kommo de svenska m. att även omfatta norska sådana («diplomatiske sager»). Genom k. resol. i ministeriell konselj 1835 medgavs åt norske statsministern el. annan norsk statsrådsledamot rätt att närvara i den ministeriella konseljen. Med unionsupplösningen 1905 upphörde naturligtvis detta förhållande. 1909 avskaffades m. som ett särskilt slags regeringsärenden och därmed även den ministeriella konseljen; de avgöras nu i vanligt statsråd. Föredraganden är såsom förut utrikesministern. Då m. behandlades i ministeriell konselj, fingo protokoll om dem för den i § 105 föreskrivna granskningen i konstitutionsutskottet införas endast i det, som rörde allmänt kända och av utskottet uppgivna händelser. Då de överflyttades till det samlade statsrådet, föreskrefs 1909 i § 9, att »där rikets säkerhet eller eljest synnerligen viktiga skäl kräva hemlighållandet av mål, som angår rikets förhållande till främmande makt, skall över målet föras särskilt protokoll». — I § 105 stadgades, att sådana särskilda protokoll av konstitutionsutskottet kunna äskas endast i vad angår visst uppgivet mål. Konungen kan i vissa fall efter utrikesnämndens hörande vägra att efterkomma utskottets begäran. S. B.*

Ministeriell konselj, se Ministeriella mål.

Ministerier (sing. Ministerium), vanlig utländsk motsvarighet till departement (statsdepartement) i Sverige. Se Departement 1.

Ministerium, se Ministerier.

Ministerportfölj, vanl. = statsrådsämbete.

Ministerpresident, ordf. i och främste led. av en ministär, motsv. Sveriges, Norges, Danmarks och Finlands statsminister, premiärministern (*prime minister*) i Storbritannien o. a. engelsktalande länder samt Frankrikes konseljpresident.

Ministerresident (fr. *ministre résident*), diplomatisk ämbetsman, numera antingen ackrediterad som beskickningschef hos ett främmande lands statschef, med lägre lön och rang än envoyé, el. innehavare av viss befattning inom utrikesministeriet; titeln kan honoris causa tilläggas andra tjänstemän inom utrikesförvaltningen. Svenska diplomaten har numera ingen m. Befattningen tillkom enl. beslut av kongressen i Aachen 1818. S. Lpt.

Ministerråd (Kabinett el. Konselj, se dessa ord), församling av ministrarna till gemensamma överläggningar inför statschefen eller under premiärministerns (Konseljpresidentens, se d. o.) ordförandeskap. I fråga om förekomsten av m. av olika slag är praxis i skilda länder ytterst växlande. I England förekomma aldrig konseljer av det förstnämnda slaget; statschefen deltagit aldrig i ministerråden, utan dessa hållas under premiärministerns ordförandeskap. I Danmark brukas ordet m. i motsats till »statsråd» för att beteckna ett ministärens sammanträde, som hålles under konseljpresidentens i st. f. under konungens ordförandeskap och vars beslut därefter underställas konungen, men denna form är föga bruklig. I Frankrike däremot betecknar m. (*conseil des ministres*) sammanträde under statschefens (presidentens) ordförandeskap i motsats till ministersammanträde (*conseil de cabinet*). I de flesta länder behöva ärenden, som ej äro av stor vikt, ej föredragas i m. av ena eller andra slaget utan kunna avgöras antingen av statschefen eller konseljpresidenten i samråd blott med vederbörande departementschef eller av denne ensam (det sistnämnda kallas ministerstyrelse). I Sverige äro nästan alla ärenden s. k. regeringsärenden och skola avgöras av konungen i statsråd; vissa ärenden, nämligen kommandomål (se d. o.), avgöras likväl av konungen i närvaro av endast ett statsråd. Blott några få ärenden kunna enl. särskilda bestämmelser avgöras av vederbörande departementschef. Ett under konungens ordförandeskap hållet m. kallas i Sverige statsråd (se d. o.). Statsrådsberedning, en icke lagbestämd, inofficiell institution i Sverige, är i praxis ett slags m. utan närvaro av konungen. H. T.-n.

Ministerstatssekreterare för storfurstendömet Finland, sedan 1834 titel på den i Petersburg stationerade ämbetsman, som inför kejsarns föredrog ärenden, som rörde Finland. Ämbetet upphävdes, då Finland blev självständig stat, 1917. O. Brn.

Ministerstyrelse, en utländsk förvaltningsform, varvid beslutanderätten i de flesta ärenden tillkommer vederbörande fackminister (se Ministerråd). I Sverige råder i stället departementalstyrelse (se d. o. och Erindringar om verkställighet).

Ministre plénipotentiaire [mini'str pleni-pä-täsiä'r], fr. »befullmäktigad minister», diplomatiskt ombud, som — enl. reglementet ang. diplomatiska agenterang, undertecknat 19 mars 1815 av Wienkongressens 8 signatärmakter (bl. a. Sverige) — jämte envoyéer o. a. hos suveränen (statschefen) ackrediterade ombud räknas till sändebud av 2:a klassen (1:a kl. är ambassadör, 3:e kl. chargé d'affaires). M. är numera, oftast i egenkap av envoyé extraordinaires och m., ackrediterad som beskickningschef hos ett främmande lands statschef, men titeln m. bäres även i vissa utrikesministerier av avdelningscheferna och motsv. befattningshavare, varjämte titeln jämväl kan honoris causa tilläggas andra tjänstemän inom utrikesförvaltningen. Den svenska utrikesförvaltningen räknar f. n. (1931) 6 envoyés extraordinaires och ministres plénipotentiaires. S. Lpt.